

Kázeň z ev. Služieb Božích, BA (NK), 11. 6. 2024, 18.00,
utorok po 2. NE po Trojici, ES: 346, 284, 410, A 54, čít.: 2S
13, 1-11, **BIBLICKÉ KRIMINÁLKY 2**

Modlitba: Ježiši, Pane, skloň sa k nám,
Svätého Ducha zošli nám, nech nás milosťou
sprevádza, na cesty pravdy uvádza (ES 216, 1).
Amen.

2. Samuelova 13, 1 - 22 (v kontexte v. 23 - 39)

<https://biblia.sk/citanie/sep/2sam/13>

Milí bratia, milé sestry!

Niektoré biblické texty počujeme na
Službách Božích každý rok. Sú aj ďalšie, na ktoré
sme počuli už viacero kázni. Je však stále veľa
tých, predovšetkým zo Starej zmluvy, na ktoré sa
prakticky nekáže. Dôvodov je niekoľko.
Spomeňme aspoň niektoré (3):

(1) Ide o texty príliš dlhé a poslucháčka
trpezlivosť sa v porovnaní s minulosťou skrátila;
ľudia nemajú chuť počúvať 30 - 40 minútové
kázne.

(2) Sú to texty ťažko zrozumiteľné -
nielen pre poslucháčov, ale aj pre toho, kto
biblické texty vysvetľuje. Je prirodzené nepúšťať
sa do toho, čomu nerozumieme. No na druhej
strane je povinnosťou kazateľov neokypťovať
Božie slovo, neobchádzať ani to ťažšie a menej
príjemné, čo je Biblii.

(3) Sú to texty „s hviezdíčkou“. - Hovoria
o záležitostiach, ktoré sú nepríjemné, príliš
pikantné či plné násilia, než aby sa ich kazateľ
odhodlal vykladať na Službách Božích, kde sú i
deti či nedospelá mládež. Avšak aj tieto texty
patria do Biblie. Aj o nich platia slová Sv. písma (R
15, 4): „*Lebo čokoľvek bolo napísané, nám na
poučenie bolo napísané.*“ Alebo: (2Tim 3, 16):
„*Každé písmo vdýchnuté od Boha je aj užitočné
učiť, karhať, napravovať a vychovávať
v spravodlivosti.*“ Ak je to pravda -
a nepochybujeme, že je - potom by v Biblii nemali
byť „hluché“ miesta, ktoré nám nemajú čo
povedať a ktoré sa do nej dostali „omylom“. Mali
by sme preto v našej cirkvi hľadať cesty, aby sme
sa vyhli lákavému pokušeniu obchádzať niektoré
biblické state a naopak, aby Božie slovo dostalo
priestor v celej svojej plnosti. Veď i cez ťažšie a
nepríjemné texty k nám hovorí Pán Ježiš Kristus -
nastavuje cez ne zrkadlo nášmu životu. Je
dôležité nebrániť sa tomu, lebo:

- iba v zrkadle Božieho slova správne -
reálne vidíme seba i Boha (por. Ž 36, 10);

- iba z Písma svätého sa dozvedáme, že Boh
je dobrý (Ž 34, 9; Mk 10, 18) a že naproti tomu
nám ľuďom - ani v cirkvi, nie je žiadny hriech
cudzí (por. R 3, 10.12.23). Cirkev si Kristus musel
očistiť obeťou svojho života (por. Ef 5, 25-27);

- niet hriechu, ktorý by sa nevyskytol aj medzi veriacimi ľuďmi, hoci netvrdím, že ktorýkoľvek hriech sa vyskytne pri každom;

- jedine z Písma vieme, že Pán Ježiš Kristus prišiel na svet, aby maril skutky diablove (1J 3, 8b), aby nám dal silu bojovať a obstáť v boju proti zlu (por. Ef 6, 10 - 11.13).

Podme späť k textu z 2S 13, 1 - 22. Patrí k biblickým kriminálkam hovoriacim o tom, čo majú mocní „za ušami“.

Poznáme príbeh o kráľovi Dávidovi, ktorý scudzoložil s Bat-Šebou, manželkou svojho verného vojaka Uriáša (2S 11. kap.). Tohto dá Dávid úkladne zabiť. Boží prorok Nátan preto Dávidovi zvestuje Hospodinov súd: „*Od Tvojho domu sa meč nikdy nevzdiali, lebo si opovrhol mnou a vzal si si manželku Uriáša Chetejského, aby ti bola ženou. Hľa, dopustím pohromu na teba z tvojho vlastného domu*“ (2S 12, 10 - 11a).

Biblické rozprávanie o Amnónovi a Támár je čiastočným napíňaním tohto prorocstva. Predostiera tému násilia vo veriacej rodine. Tému, ktorá, žiaľ, nepatrí len do minulosti.

So spomínaným cudzoložstvom kráľa Dávida s Bat-Šebou má hriech jeho syna Amnóna spoločné jedno: **prevrátený vzťah k príťažlivej - šarmantnej žene.** Amnón, Dávidov syn, s

ktorým jeho otec počíta ako s následníkom trónu - s vodcom Božieho ľudu, sa zaľúbi do svojej nevlastnej sestry. Musela byť prekrásna, driečna, čo napovedá jej meno: Támár (palma). Amnón sa do nej vášnivo, náruživovo zaľúbi; anglický preklad hovorí: *padol do lásky*. **Namiesto, aby ho láska povznášala, on do nej padol, priviedla ho k pádu.** Má priateľa, Jónádába, o ktorom Písmo vraví, že bol veľmi múdry človek. Dá mu radu, ale nie podľa Božích princípov... (por. Ž 111, 10). Priateľ Jónádáb Amnónovi radí, tak, aby Amnón dosiahol svoj cieľ. - Bez ohľadu, čo na to Pán Boh, bez ohľadu na mravné zásady.

Kto nám radí, komu si necháme radiť dnes my či mladšia generácia? Kde čerpáme múdrosť? Riadiť sa „múdrostou“, ktorá nie je podľa Hospodina - v tom je tento príbeh aktuálny a najmä varovný.

Za poslušnutím zlej rady nasleduje klamstvo, manipulácia, zneužitie pomoci - až tam sa dostal Amnón - muž, o ktorom jeho otec sníval ako o vodcovi Božieho ľudu!...

Vrcholom rozprávania sú slová ukrivdenej Támár: „*Nie brat môj, nerob mi násilie, lebo tak sa nerobí v Izraeli* (pozn. - t.j. v Božom ľude). *Nepáchaj nehanebnosť. Kdeže sa podejem od hanby, a ty budeš ako nejaký nehanebník v Izraeli. Ale prehovor s kráľom; on ma tebe neodoprie.*“ (2S

13, 12 - 13) **Támár chce byť Amnónovou ženou, ale na základe Božích princípov - Hospodinových poriadkov. No Amnón pre to nemá uši...**

Kým láska je trpezlivá, on je plný zmyselnej žiadosti. Kým láska je dobrotivá, žiadostivosť je hrubá. Kým láska nekoná sebecky, žiadostivosť áno, neberie ohľad na nič, vidí iba seba (por. 1K 13, 4 - 5).

Slová nehanebnosť či násilie - také charakteristické pre tento príbeh - ukazujú, že **sa udiala vzburá proti Hospodinovi.**

Zdá sa, a to je tragédia spomínaných udalostí, že **iba Támár sa snaží dbať na Boží zákon, ale je bezmocná. - Častý obraz dnešnej doby, sťa vystrihnutý zo súčasnosti.**

Po tom, čo sa udialo, je Amnónovou povinnosťou vziať si Támár za manželku. No on ju zavrhol! - A to je tiež násilie, psychické - nemenej kruté ako fyzické násilie. Keďže Támár bola pozbavená panenstva, podľa vtedajšieho práva stráca možnosť vydať sa (por. 5M 22, 23 - 29).

Príbeh pokračuje **veľkým tichom.** Bratia Absolón a Amnón sa nezhovárajú (2S 13, 22). **Otec Dávid, kráľ, ktorý má dbať o spravodlivosť, nechá udalosti len tak plynúť. - Vodca, ktorý nevedie, iba sa nečinne**

prizerá... Nerozhodnosť neraz otvára dvere nešťastiu. Problémy, ktoré nie sú vypovedané, sa spravidla nedajú riešiť. To, čo je vypovedané, poctivo a pravdivo - hoci by bolo čo ako bolestné, má šancu na uzdravenie. Ticho, aké nastalo medzi Absolónom a Amnónom nelieči. Domácnosť, kde uviazla komunikácia, sa podobá tlakovému hrncu, pred výbuchom. Udalosti z 2S 13. kap. (hoci v. 23 - 39 sme nečítali) oným „výbuchom“ pomsty - vraždou Amnóna, vskutku končia. Keď žalmista (Ž 133, 1) v modlitbe vyznával: „*Hľa, aké dobré, aké milé je to, keď bratia spolu bývajú!*“ - vedel čo sa modlí. **Svornosť a pokoj v rodine sú vzácne** - dnes nemenej ako vtedy.

V celom rozprávaní 13. kapitoly 2. knihy Samuelovej nejde iba o neuvážené, unáhlené a bezbožné konanie niekoľkých jednotlivcov, ale o **napíňanie Božieho súdu.** - O napíňanie Hospodinových slov: „*Trestám nepravosť otcov na synoch*“ (2M 20, 5).

Žijeme v inom čase ako Amnón, Támár, Absolón či Dávid, no **ľudské srdce sa nezmenilo** (por. Jer 17, 9 - 10). **Niet hriechu, ktorý by sa nevyskytol aj medzi veriacimi ľuďmi - aj v cirkvi.** Aj pri nás platí, že Hospodin trestá nepravosti otcov na synoch. Neraz bolestíme nad tým, aká je naša mládež, ako málo mladých ľudí

žije podľa toho, čo pri svojej konfirmácii sľubovali. Je to nepopierateľný fakt. Uvážme však, aká ja situácia medzi dospelými. S koľkými z tých, s ktorými sme boli my konfirmovaní, sa pravidelne stretávame v kostole. **Uvážme, či to, čo vidí mládež v našich evanjelických rodinách je živá viera.** Pán Boh trestá neprávosti otcov na synoch. **Iba v návrate našich rodín k Hospodinovi, k Jeho dobrým pravidlám života, k Ježišovi Kristovi, ktorý nás učí nenásiliu - k reagovaniu na zlo v celkom inej rovine, ako to robia násilníci, je cesta pre zmenu k lepšiemu.** Pán Boh nech nám dá k nej svoju milosť a silu svojho Svätého Ducha. Amen.

Modlitba

Obnov nás, Bože, našej spásy, zruš svoju nevôľu voči nám. Či sa chceš navždy hnevať na nás, či predlížiš svoj hnev na ďalšie pokolenia? Či nás Ty znova neoživíš, aby Tvoj ľud mal v Tebe radosť? Ukáž nám, Hospodine, svoju milosť, udeľ nám svoju spásu! Chceme počúvať, čo Hospodin Boh hovorí, lebo On pokoj oznamuje svojmu ľudu a svojim zbožným, len aby sa nevrátili zase ku bláznovstvu. Iste je blízka Jeho spása tým, čo sa ho boja, aby sláva Jeho prebývala v našej krajine (Žalm 85, 5 - 10).

Ó Pane môj, niet nad Tvoj kríž, len v ňom je spásy veľká moc, tou mocou moje srdce stíš a

zažeň žiaľu, hriechu moc. (Mária Royová, ES 493, 4) Amen.

S použitím:

Prof. ThDr. Jan Heller: Pozdní sklizeň (zborník - vydal: Advent-Orion, Praha 2000);

J. O. Markuš: Král Dávid (vydavateľstvo Matice slovenskej, Martin 1996);

Kolektív autorov: Výklady ke Starému zákonu II. - Knihy výpravné (vyd. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1996);

Kolektív autorov: Průvodce životem - Knihy Samuelovy (vyd. International Bible Society & Luxpress, Praha 1998): **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**